

ולפ"ז י"ל דזה שייך רק לגבי חטאת, שבא על חטא ידוע, אבל בלא ידיעה וודאית שחטא לא מכספי אנפשייהו, וזהו הפירכא הראשון דשאני יחיד דכל קרבנו נקבה.

★ ★

בגמ': ל"ד דכתיב ידיעה גבי נשיא, אם אינו ענין לגופי' כו', תנהו ענין להיכא דמתידע ל"י בתר יוהכ"פ דמיייתי חטאת.

ויש להבין למה דין זה, שחייבי חטאת צריכין להביא קרבן אפילו אם עבר עליהם יוהכ"פ (לא כמו באשם תלוי), נאמר בדיוק אצל קרבן נשיא.

וביאר במשך חכמה (ויקרא ד' כ"ג) דשיטת ר' שמעון הוא שמי שאוכל חלב ונודע לו אחרי שנתמנה להיות נשיא פטור מלהביא קרבן. ומבאר בירושלמי הוריות (פ"ג ה"ב) דכיון שנתמנה, הרי העולה לגדולה מוחלין לו עונותיו, וממילא נפטור הוא מלהביא קרבן ע"כ.

ולבן ס"ד אמינא דכמו כן נימא דה"ה יוהכ"פ שמכפרת, מפקיעה אותו מחיוב קרבן, לכן נזכר אצל הנשיא דייקא, שאף שהגדולה פוטרת אותו מקרבן, אבל יוהכ"פ אינה פוטרת אותו מקרבן.

דף כ"ו ע"ב

בגמ': וברין הוא דמותרת בהנאה.

וברש"י (ד"ה וברין וכו') כתב: ומשום חולין בעזרה נמי ליכא למימר, דלא אסרה תורה אלא שחיטה, אבל מליקה לא וכו' ע"כ. מבואר כאן שיטת רש"י דאיסור חולין בעזרה ליכא אלא בשחיטה ולא במליקה, והקשה הר"יט אלגאזי מתמורה (דף כג) שכתב דאין מכניסין שום דבר בעזרה, וא"כ ה"נ מליקה עיי"ש.

וכתב הגאון ר' אברהם לופטביר זצ"ל בזרע אברהם (סי' מ"ט אות ד'): ויש ליישב בפשיטות, דהא באמת דברי רש"י תמוהים מנזיר (דף כט). וע"כ הכוונה, דחולין בעזרה דאסורין באכילה ליכא אלא בשחיטה דכתיב וזבחת ואכלת, בקירוב מקום אתה אוכל. אבל מפאת איסור הבאה אין חילוק כלל, ואפילו פירות אסור להביא לעזרה, וא"ש דברי רש"י, ומיושב ג"כ מנזיר דשם איירי לענין הבאה ודו"ק ע"כ.

★ ★

נ"י דומ"ץ דק"ק דינוב, הלא התוס' ז"ל בכתובות דף ע"ה (ע"ב ד"ה ספק) העלו בשם רבינו תם דהא דספק טמא מיירי כשנזקק לטומאה, והלא בש"ס כריתות דף ט' (ע"ב) מבואר דתורה אחת למצורעים הרבה, א"כ סגי בקרבן אחד לנגעים הרבה, ומאי פריך הש"ס דהא באמת לא מיייתי כיון דע"כ מביא קרבן על הנגע, ודאי ממילא מפטר מלהביא קרבן על הספק, משום דעולה לו הקרבן שמביא על הודאי, והיה קושיא נאה, ובתשובה הארכתי לתרץ בפילפולים.

★ ★

ואצ"ין מה שכתבתי לו בפשיטות ע"פ דברי הש"ס כריתות דף ח' (ע"א) דמבואר שם דבהיו עליה ה' לידות ודאי וה' לידות ספק, מביאה ב' קניין אחת על הודאי ואחת על הספק וכו' עיי"ש, א"כ יוצא לנו מדברי הש"ס מלתא חדתא ופלא רבתא, דאע"ג דסגי בקרבן אחד על ולדות הרבה כמבואר שם בדף ט' מקרא זאת תורת היולדת לזכר ולנקבה, מ"מ אם מחויבת בלידות ודאי וגם מחויבת מחמת לידות ספק - אינה נפטרת בקרבן אחד, וקרבן שמביאה על הודאי אינו עולה על הספק [ואמנם בחי' בית מאיר וגם בספר מנחת חינוך (מ' קסח) נתקשו בדבר הזה, אחרי שקרבן אחד עולה לודאות הרבה מדוע יגרע ספק מודאין].

וא"כ ה"ה בנגעים על ודאי וספק אינו עולה כנ"ל, ושפיר פריך הש"ס דנהי דמיירי בשנזקק לטומאה, מ"מ אינו עולה הקרבן שמביא על הודאי, ומחוייב להביא קרבן מיוחד על הספק ודו"ק ע"כ.

★ ★

בגמ': יחיד יוכיח, ואי משום דכל קרבנו נקבה כו'.

וצ"ב מהו הקולא בזה שקרבנו הוא נקבה ולא זכר.

וביאר במשך חכמה (ויקרא ד' כ"ג) על פי מה דאיתא בסוטה (ל"ב ע"ב) דכדי שלא לבייש עוברי עבירה, צותה תורה - במקום שישחטו את העולה ישחטו את החטאת (-בצפון). ומקשה הרי עולה היא זכר וחטאת היא נקבה, ומשני שיש לה אליה, ומשני ומקשה הרי שעירה שאין לה אלי', ומשני דאי בעי מכסיף אנפשי', דהרי הוא יכול להביא כשבה אם רוצה, ואם הוא רוצה להתכפר ולהתבזות, ה"ז תלוי בידו.